

בש"פ 6997/16 - מדינת ישראל נגד ישראל אוזיפה

בבית המשפט העליון

בש"פ 6997/16

כבוד השופט צ' זילברטל
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נ ג ד

ישראל אוזיפה

המשיב:

בקשה שלישית להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר
הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

י"ח באלול התשע"ו (21.9.2016)

תאריך הישיבה:

עו"ד איתמר גלבפיש; עו"ד נתנאל בוג'ו
עו"ד ניר שניידרמן

בשם המבקשת:
בשם המשיב:

החלטה

בקשה להארכת מעצר שלישית לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: החוק), בגדרה מבוקש כי מעצרו של המשיב יוארך החל מיום 28.9.2016 בתשעים ימים או עד למתן פסק דין בתפ"ח 24984-07-15 בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, לפי המוקדם.

פרטי כתב האישום וההליכים הקודמים בעניינו של המשיב פורטו באריכות בהחלטתי מיום 18.7.2016 בבש"פ 5276/16 (להלן: ההחלטה בערר המדינה) ועל כן יובאו הדברים להלן אך בתמצית.

רקע והליכים קודמים

1. ביום 13.7.2015 הוגש כתב אישום נגד המשיב ושבעה עשר נאשמים נוספים, אשר תוקן ביום 29.6.2016, וזאת במסגרת הפרשה אשר זכתה לכינוי "פרשה 512". כתב האישום המתוקן מחזיק שלושה עשר אישומים, חמישה מהם מיוחסים למשיב. בקצירת האומר יצוין, כי כתב האישום מייחס למשיב שורה של עבירות שבוצעו במסגרת ארגון פשיעה (להלן: הארגון), בין היתר, עבירות של מנהל בארגון פשיעה; סיוע לרצח; ועבירות סחר בסמים. יצוין, כי כלל המעשים המתוארים בכתב האישום המתוקן בוצעו, לכאורה, לפני למעלה מעשור.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המבקשת בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו. הדיון בבקשה נדחה מעת לעת נוכח היקף חומר החקירה ובשל בעיות ייצוג שונות של חלק מהנאשמים בפרשה. בטרם נתקבלה ההחלטה בבקשה ובחלוף תשעה חודשים מיום מעצרו של המשיב, האריך בית משפט זה את מעצרו, בהסכמתו, בארבעים וחמישה ימים (בש"פ 2865/16, 11.4.2016, השופט מ' מזוז).

בהחלטה מיום 2.5.2016 קבע בית המשפט המחוזי כי מחומר הראיות עולה שהמשיב היה מעורה בפעילות ארגון הפשיעה ושימש איש אמונו של ראש הארגון, יצחק אברג'יל. נוכח האמור, נקבע כי קיימות ראיות לכאורה לכך שהמשיב שימש כמנהל בארגון פשיעה. בצד זאת נקבע, כי ביחס לשאר האישומים המיוחסים למשיב קיימת חולשה ראייתית. בהתחשב באמור, כמו גם בחלוף הזמן ממועד ביצוע המעשים המיוחסים למשיב ובפרק הזמן הארוך במהלכו צפוי להתנהל התיק העיקרי, נקבע כי יש מקום לעצור את המשיב בפיקוח אלקטרוני בצירוף תנאי ערובה, וכך גם לגבי נאשמים נוספים בפרשה. לקראת הדיון שנקבע לבחינת המפקחים המוצעים בעניינו של המשיב, הגישה המבקשת בקשה כי יוגש תסקיר מעצר בעניינם של המשיב ושל נאשמים נוספים, אשר יבחן התאמתם למעצר בפיקוח אלקטרוני ואת יכולתם של המפקחים המוצעים בעניינם לבצע תפקידים באופן אפקטיבי. ביום 11.5.2016 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה. בדיון שהתקיים ביום 15.5.2016 אישר בית המשפט את המפקחים שהוצעו בעניינו של המשיב ושל שני נאשמים נוספים (להלן: אביטן וסוסן; להלן ביחד: השלושה) והורה על מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

3. כלפי החלטות בית המשפט המחוזי מיום 2.5.2016 ומיום 15.5.2016 הגישה המבקשת ערר לבית משפט זה (בש"פ 3925/16). יומיים לאחר מכן הגישה המבקשת גם בקשה להארכת מעצר שנייה בעניינו של המשיב ושל נאשמים נוספים (בש"פ 4078/16). בהחלטת בית משפט זה (השופטת ע' ברון) מיום 23.5.2016 נקבע, בין היתר, כי אין להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני בלא קבלת תסקיר לגבי מי שנאשם בעבירות מן הסוג המיוחס לשלושה, אלא מטעמים חריגים שיירשמו. משכך, הוחלט על הגשת תסקירי מעצר בעניינם של השלושה, והחזרת ההליך לבית המשפט המחוזי שיחליט בעניינם לאחר שיוגשו התסקירים. עוד נקבע, כי השלושה ייחקו מבש"פ 4078/16, וככל שיוורה בית המשפט המחוזי על מעצר בבית המעצר בעקבות התסקירים שיוגשו, תפנה המבקשת בשנית בבקשות מתאימות להארכת מעצר. בתסקיר שהוגש בעניינו של המשיב, לא בא שירות המבחן בהמלצה על שחרורו לחלופת מעצר או על מעצרו בפיקוח אלקטרוני, וכך גם בעניינם של אביטן וסוסן. בהחלטתו מיום 30.6.2016 דבק בית המשפט בהחלטתו והורה על מעצרו של השלושה בפיקוח אלקטרוני בצירוף ערבויות.

4. כלפי החלטה זו הגישה המבקשת ערר לבית משפט זה, אשר התקבל, בעניינו של המשיב בלבד, הכל כמפורט בהחלטה בערר המדינה. נקבע, כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית באשר למיוחס למשיב באישומים הראשון, השלישי והרביעי לכתב האישום המתוקן, בגדרם מואשם המשיב, בין היתר, בביצוע עבירות של מנהל בארגון פשיעה וסיוע לרצח. בהתחשב בכך, ובעוצמתן של עילות המעצר המתקיימות בעניינו של המשיב - מסוכנות, חשש להימלטות מאימת הדין וחשש לשיבוש מהלכי משפט, מצאתי להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים. בהתאם, ולבקשת המבקשת, הורתי גם על הארכת מעצר שנייה של המשיב בתשעים ימים. בצד זאת הובהר, ש"לא נעלם מעיני כי משפטו של אוזיפה [המשיב - צ.ז.] צפוי להמשך זמן רב למדי, אך לא מצאתי כי יש בכך, לעת הזו, כדי להטות את הכף לטובת מעצרו בפיקוח אלקטרוני. יש לזכור כי בכל פעם בה תגיע המדינה לפתחו של בית משפט זה בבקשה להארכת מעצרו לפי סעיף 62 לחוק, יהיה עליה הנטל להראות כי מערך האיזונים, ובכלל זה הימשכותו של ההליך העיקרי, עדיין מצדיק את המשך מעצרו מאחורי סורג ובריח".

5. אשר להליך העיקרי - כעולה מן הבקשה שבפני, נקבעו שבעה מועדים במהלך חודש ספטמבר שנת 2016 לשמיעת עדות מוקדמת. עוד נקבע, כי שלב ההוכחות יחל ביום 1.1.2017, כאשר בתחילה תתקיימנה שלוש ישיבות בשבוע, ואילו בהמשך, בהתאם לקצב התקדמות המשפט, תישקל האפשרות לקיים ארבע ישיבות בשבוע.

הבקשה

6. בחלוף תשעים ימים ומשטרם הסתיים משפטו של המשיב, הגישה המבקשת את הבקשה שבפני, בגדרה עומדת זו האחרונה על המסוכנות הרבה הנשקפת מן המשיב, בין היתר, נוכח המעשים החמורים המיוחסים לו. נטען, כי על אף חלוף הזמן ממועד מעצר המשיב, מערך האיזונים טרם השתנה, ומחייב להעניק משקל בכורה לשלום הציבור וביטחון ולהורות על הארכת מעצר המשיב. בדיון בבקשה הדגיש בא-כוח המבקשת את העובדה, כי ההחלטה בערר המדינה, אשר בגדרה גם הוארך מעצר המשיב בפעם השנייה לאחר תום תשעת חודשי המעצר הראשונים, ניתנה אך לפני כחודשיים ומאז לא חל כל שינוי משמעותי של נסיבות הפרשה, באופן שיצדיק את דחיית הבקשה. נטען כי בעת מתן ההחלטה בערר המדינה היו כל הנתונים, ובהם הצפי להימשכות ההליך לפרק זמן ממושך ביותר, פרושים לנגד עיני בית המשפט, וההכרעה היתה כי יש מקום לעצור את המשיב עד לתום ההליכים ואף להאריך את המעצר כאמור לעיל. המבקשת מפנה להחלטת השופט נ' הנדל בעניינם של נאשמים אחרים בכתב האישום בו כלול עניינו של המשיב, אשר קיבל לפני מספר ימים בקשה להארכת מעצרו (בש"פ 6446/16 אברג'יל נ' מדינת ישראל (11.9.2016)).

7. בדיון שהתקיים בפני טען בא-כוח המשיב, בעיקרו של דבר, לעניין העובדה כי משפטו של המשיב מצוי אך בראשיתו, בשלב של שמיעת עדות מוקדמת שכלל אינה נוגעת למשיב. בהקשר זה הוסיף הסנגור כי בשל ריבוי הנאשמים, האישומים והעדים, צפוי ההליך להימשך פרק זמן ממושך ביותר, מה גם שעדיין לא הושלמו הליכים מוקדמים כמו עתירות לגילוי ראיות, וצפויות להישמע מפי חלק מהנאשמים טענות מקדמיות. המשיב מדגיש כי כבר לפני זמן רב הודיע מפורשות כי הוא ערוך ומוכן לניהול משפטו-שלו, ועובדת צירופו לכתב אישום מורכב ומרובה נאשמים קלעה אותו לסיטואציה בה עניינו, ובכלל זה משך מעצרו, אינו תלוי באופן התנהלותו אלא כרוך בעניינם של רבים אחרים. המשיב ציין כי לא הפר את האמון שניתן בו על-ידי בית המשפט בעבר, עת שוחרר בתנאים שעה שהתבררה בערכאות בקשת הסגרתו לארצות הברית, וכאשר הוחלט לעצרו התייצב בעצמו. עוד הודגשה עובדת היותו של המשיב, הכלוא במסגרות שונות מזה כשמונה שנים, אסיר למופת שלא היה מעורב בפלילים או אף בהפרות משמעת. המשיב תיאר, גם בעצמו, את רצונו העז לקיים קשר עם בתו היחידה, המתגוררת בברזיל, דבר שנמנע ממנו במסגרת המעצר, והבטיח שלא יפר את האמון שמוכנים לתת בו הערבים שהתייצבו בבית המשפט המחוזי במסגרת הדיון בבקשה למעצרו.

8. המשיב טען עוד, כי חלקו בפרשות הכלולות בכתב האישום חמור פחות מחלקם של אחרים ששחררו או נעצרו בפיקוח אלקטרוני וכי מסוכנותו אינה כנטען על-ידי המבקשת אלא פחותה בהרבה. בגדר כך נטען כי לא עולה מחומר הראיות שהמשיב היה מנהל בארגון פשיעה וכי המעורבות שלו במעשים המיוחסים לו באישומים השלישי והרביעי שולית בלבד, אם בכלל. בהקשר של קבוצת טענות זו ייאמר כבר עתה, כי יש בה מידה רבה של השגה על שהוחלט בהחלטה בערר המדינה, ואיני סבור שיש מקום להיזקק לטענות אלה בגדרי הליך זה. במסגרת הליך לפי סעיף 62 לחוק אין, ככלל, מקום לדון בטענות הנוגעות לעוצמת הראיות לכאורה. ככל שיסבור המשיב כי חל כרסום בתשתית הראייתית הלכאורית נוכח חומר נוסף שנמסר או התפתחות ראייתית אחרת, שמורה לו הזכות לפנות לבית המשפט המחוזי בבקשה לעיון חוזר לפי סעיף 52(א) לחוק. לפיכך, נקודת המוצא לצורך ההחלטה דנא תהא קיומה של תשתית ראייתית לכאורית להוכחת המיוחס למשיב בכתב האישום המתוקן.

דיון והכרעה

9. לאחר העיון בבקשה ושמיעת טענות הצדדים בדיון שנערך בפני, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל.

זה לא מכבר נמצא על-ידי בית משפט זה כי אין מקום להורות על מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני, וכי יש לקבל את ערר המבקשת ולהורות על מעצרו עד תום ההליכים, כמו גם את בקשתה להאריך את מעצרו בפעם השנייה לאחר שחלפו תשעת חודשי המעצר הראשונים. עובדות היסוד שעמדו בבסיס ההחלטה האמורה לא השתנו ולא התבררו נתונים חדשים, ומשכך דומה שיש ממש בטענת המבקשת לפיה לא חלה התפתחות משמעותית שיש בה כדי להצדיק את דחיית הבקשה. הצפי שמשפטו של המשיב יהיה ממושך ביותר היה קיים גם בעת שניתנה ההחלטה בערר המדינה. אכן, התחזית בעניין משפטו של המשיב אינה מעודדת מבחינת הערכת מועד סיומו, וזאת, בין היתר, נוכח מורכבות התיק וריבוי הנאשמים בפרשה. אך בצד זאת, מדובר במי שמיוחסת לו פעילות עבריינית שמעידה על מסוכנות לא מבוטלת ומתקיימות בעניינו עילות מעצר נוספות, כמו שיבוש הליכי משפט בהתחשב במעשים המיוחסים לו בגדרי האישום השלישי בכתב האישום המתוקן, הכל כמפורט בהחלטה בערר המדינה. בהתחשב בכך שההחלטה בערר המדינה ניתנה לפני כחודשיים, על-פני הדברים לא מצאתי שיש בחלוף הזמן כדי להביא לשינוי.

לעת הזו צפוי המשפט להיכנס להילוך גבוה ביותר מיד בתחילת 2017, אך עוד קודם לכן יתברר האם הדבר אכן אפשרי, או שמא, כנטען על-ידי בא-כוח המשיב, קיימות עוד משוכות משמעותיות שיש לעבור עד שניתן יהיה להתחיל בשמיעה רצופה של העדויות. אין לכחד, ככל שהצפי יתאמת וההליך יהיה אכן ממושך ביותר, בשלב מסוים "נקודת האיזון" תנוע לעבר שחרור המשיב לחלופה או למעצרו בפיקוח אלקטרוני. כך, גם אם יתברר שפתיחת המשפט מתעכבת או שהוא לא מתקדם כמתוכנן. ואולם, לעת הזו איני סבור שהשתנו הנסיבות באופן שיצדיק קבלת החלטה שונה מזו שהתקבלה בהחלטה בערר המדינה.

10. נוכח האמור, הבקשה מתקבלת. מעצרו של המשיב יוארך החל מיום 28.9.2016 בתשעים ימים או עד למתן פסק דין בתפ"ח 24984-07-15 בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י"ט באלול התשע"ו (22.9.2016).

שׁוֹפֵט
